

Hyrder og Tilsynsmænd, der skal rejse rundt i deres Stifter og passe paa, hvordan det aandelige Liv arter sig, for de har en sund og rigtig Forstaaelse af, at det aandelige Liv maa have Lov til at gro efter sine Love, det maa have Lov til at udvikle sig i fuld Frihed. De føler sig, tror jeg, mere som Administrationens Hjælpere, og det er netop det, en Biskop skal være, en administrativ Embedsmand, som tillige kan gøre en Præstegerning, hvis han evner dette, omkring i sit Stift, idet han selv taler ud fra sin inderste Overbevisning, aflægger sit Vidnesbyrd og derved udretter noget i aandelig Henseende. Jeg tror, at vore Biskopper føler sig som saadanne Præster, der har faaet en administrativ Opgave betroet, og jeg tror for øvrigt, at de netop paa den Maade er i den allerbedste Overensstemmelse med de allerførste Biskopper. De var, saa vidt jeg kan skønne, netop Præster, som fik en særlig administrativ Opgave. Men nu kommer man med dette Forslag og vil i Virkeligheden forsøge at indføre en helt ny Type af Biskopper, valgte Biskopper, som med deres Vælgerhær i Ryggen vil føle sig som Hyrder og Tilsynsmænd, føle sig som dem, der særlig skal tage sig af den Del af Vælgerbefolkningen, som har valgt dem, og det kan blive ret ubehageligt for det Mindretal, der maaske har ført en energisk Valgkamp imod den paagældende Biskop.

Jeg maa tilstaa, at jo mere jeg ser paa dette Lovforslag om Bispevalg, des mere fylder det mig med Forbavselse. Der staar i Begyndelsen, at herefter skal samtlige Bispeembeder besættes ved Valg. Jeg synes snarere, der burde have staaet: Herefter formerer Bispekollegiet sig ved Knopskydning. For det er det umiddelbare Indtryk, man faar, naar man gennemlæser Lovforslaget, at det maa blive Resultatet. Man kan vist være enig om, at de to Trediedele af baade Præster og Lægfolk, Menighedsraadsmedlemmer, opnaas ikke mere end en enkelt Gang maaske i hvert Hundrede Aar, om det kan naas. Den ærede Ordfører for Venstre (Moltesen) var jo heller ikke tilbøjelig til at tro, at det vilde naas ret ofte i hvert Tilfælde. Men saa skal jo, hvis de to Trediedele ikke er naaet, samtlige Biskopper afgive Erklæring over alle dem, der er faldet Stemmer paa, og saa staar der jo ganske vist, at Ministeren derefter vælger, hvem han finder særlig egnet. Men jeg maa dog tro, at naar man lovfæster, at der skal indhentes saadan Erklæring fra Biskopperne, maa der ogsaa tages noget Hensyn dertil, og det vil sige,

at man lægger en afgørende Indflydelse i Biskoppernes Hænder ved de allerfleste, ja, saa at sige ved alle Bispeembeders Besættelse, og det finder jeg ikke er meget betryggende. Desuden finder jeg, det er ganske forbøffende, at man lægger lige saa stor Indflydelse i een Præsts Haand, som man lægger i indtil 18 Menighedsraadsmedlemmers, idet en Præst kan sidde som Præst i et 3-Sogns Pastorat og der have 3 Menighedsraad, hvert paa 6 Medlemmer, i alt 18. Denne ene Præst vejer altsaa lige saa meget som disse 18 Menighedsraadsmedlemmer; jeg synes dog, det er at give Præsterne lovlig stor Indflydelse.

Jeg ved jo, at den højtærede Kirkeminister er en stor Ven af Præsterne — han har for øvrigt nu i de sidste Dage mærket, at fra Præsterne Side er Kærligheden i Øjeblikket ikke brændende, idet man havde knyttet helt andre Forventninger til Lønningforslaget end dem, den højtærede Kirkeminister har kunnet imødekomme. Men ellers maa det jo siges, at Ministeren ved Sættelsen af det kirkelige Udvalg har været overordentlig præsteventlig, og det har i ikke ringe Grad givet sig Udslag i den Betænkning, der er afgivet. Hvor Præster sidder i Flertal, der kan man være temmelig sikker paa, at man faar ikke fremskridtsvenlige Forslag. Man vil altsaa gennem denne saakaldte Bispevalglov, som ogsaa kan blive en Bispevalgløve, som ogsaa kan blive en Bispevalgløve i den Forstand, at det er Bisperne, der vælger, faa en helt ny Type af Biskopper. Lad mig nu sige, at det Tilfælde virkelig en Gang indtraadte, at der blev valgt en Biskop, altsaa at de to Trediedele af Stammerne var til Stede baade i Præsternes Valgforsamling og i de menige Menighedsraadsmedlemmers, hvad vil man saa gøre ved den ene Trediedel, som er blevet overstemt, maaske efter at der er gaaet en meget hidsig Valgkamp i Forvejen? Jeg tror, det bliver aldeles nødvendigt, hvis man virkelig her skal varetage Mindretallets Interesser, at man samtidig med dette Forslag gennemfører et Lovforslag om Adgang til at løse Stiftsbaand, saaledes at de Menigheder med deres Præster, der ikke føler sig tilfredse med den Stilling, de kommer i ved den nye Biskops Tiltræden, kan blive fri for at have noget som helst Forhold til den paagældende Biskop, kan knytte Forbindelse med en anden Biskop eller blive helt fri for biskoppeligt Tilsyn.

Med andre Ord, det lille Forslag om Stiftsbaandets Løsning, som jeg i sin Tid fremsatte, for øvrigt med Tilslutning fra samtlige Biskopper her i Danmark, men